

Wnioski i rekomendacje z diagnozy istotne z punktu widzenia regulaminu projektu „Kobyłka (od)Nowa – sąsiedzkie projektowanie kultury”

W 2026 roku Miejski Ośrodek Kultury im. Jerzego Turka w Kobyłce dołączył do grona instytucji kultury z całego kraju, które są beneficjentami programu Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne. Działanie dofinansowane jest ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2026.

Poniżej prezentowane są wnioski z diagnozy realizowanej w ramach projektu „Kobyłka (od)Nowa – sąsiedzkie projektowanie kultury”. W badaniu wykorzystano narzędzia o charakterze jakościowym (warsztaty diagnostyczne, sondy uliczne, wywiady indywidualne, rozmowy stolikowe) oraz ilościowym (ankieta online). Łącznie udało się zebrać opinie ponad 250 mieszkańców Kobyłki reprezentujących każdą grupę wiekową.

Potencjał i zasoby Kobyłki

Badani mają raczej pozytywne skojarzenia z Kobyłką. Analizując potencjał i zasoby miasta, mieszkańcy podkreślają przede wszystkim jakość życia – spokój i ciszę. W dalszej kolejności wskazują na walory przyrodnicze (zieleni, lasy, rezerwat), niską, kameralną zabudowę oraz dobry dojazd kolejką do Warszawy.

Wyróżnikiem Kobyłki na tle innych miejscowości podwarszawskich jest to, że jest ona mniej zabudowana i tłoczna niż Żąbki oraz mniej przemysłowa niż Marki. Atutem Kobyłki jest m.in. kościół Świętej Trójcy (zabytek klasy zerowej) czy Rezerwat Przyrody „Grabicz” (ostoja dla dziesiątek gatunków ptaków, płazów i gadów).

Wyzwania i problemy

Problemem jest komunikacja, ograniczony dostęp do usług oraz negatywne efekty boomu demograficznego i budowlanego, związanego z napływem osób kupujących nieruchomości z Warszawy. Kobyłka rozwija się tak szybko, że infrastruktura drogowa nie nadąża za deweloperami – wiele bocznych uliczek na nowo powstałych osiedlach domów szeregowych (segmentów) to wciąż drogi gruntowe, na których często tworzą się korki.

Kolejnym wyzwaniem jest ograniczona oferta spędzania czasu wolnego – Kobyłka postrzegana jest jako typowa sypialnia. Oferta gastronomiczna, handlowa czy kulturalna (za wyjątkiem Miejskiego Ośrodka Kultury) jest skromna. Po większe zakupy mieszkańcy muszą jechać do sąsiedniego Wołomina (Galeria Wołomin) lub Marek (M1), a po szerszą ofertę kulturalną – do Warszawy. Znacząca grupa mieszkańców (głównie młodzież i młodzi dorośli) na co dzień uczy się lub pracuje w Warszawie, a w przypadku młodzieży ze szkół ponadpodstawowych – w pobliskich miejscowościach (Wołomin, Tłuszcz, Zielonka). W Kobyłce spędzają oni jedynie popołudnia, wieczory oraz weekendy.

Czas wolny i korzystanie z oferty kulturalnej

Mieszkańcy lubią spędzać czas wolny w przestrzeniach otwartych (własne ogródki, pobliskie lasy – Rezerwat Przyrody „Grabicz”, las kobyłkowski), na placu 15 Sierpnia oraz na skwerze w miejscu dawnego basenu.

W badaniu ilościowym największa grupa wskazała odpowiedź: „chodzę do parku, na spacer”. Szczególnie młodszy badani spędzają czas na boiskach przy lokalnych szkołach publicznych. Inne wskazywane miejsca to nieliczne (zdaniem badanych) obiekty gastronomiczne oraz Miejski Ośrodek Kultury.

Badani wysoko cenią dotychczasową ofertę Miejskiego Ośrodka Kultury w Kobyłce w obszarze organizacji koncertów oraz wydarzeń plenerowych (m.in. Dni Dziecka, podczas których realizowane były badania diagnostyczne). Jeśli chodzi o ofertę stałą MOK, mieszkańcy podkreślają wysoką jakość oraz szeroki wachlarz zajęć – w tym grup teatralnych, tanecznych, muzycznych, plastycznych, zajęć dla najmłodszych oraz oferty dla seniorów. Dla uczestników zasadniczymi plusami są kompetencje i podejście instruktorów, bogaty program oraz możliwość przebywania w towarzystwie.

Główną barierą w dostępie do kultury i aktywnego spędzania czasu wolnego jest brak dopasowania programu do potrzeb odbiorców – dominująca grupa mieszkańców w ankiecie wskazała kategorię: „brak ciekawej dla mnie oferty”. Kolejnym ograniczeniem są codzienne obowiązki szkolne, zawodowe lub domowe.

Rekomendacje mieszkańców i pomysły na inicjatywy lokalne

W kontekście rekomendacji oraz wskazówek dotyczących inicjatyw lokalnych, mieszkańcy Kobyłki podkreślają potrzebę organizacji następujących działań:

- **Integracja sąsiedzka:** działania, imprezy, spotkania i pikniki sąsiedzkie o charakterze integrującym, również międzypokoleniowym.
- **Wydarzenia filmowe:** pokazy filmowe, kino plenerowe, festiwale filmowe.
- **Sport:** wszelkiego rodzaju zawody sportowe (piłka nożna, koszykówka, siatkówka).
- **Aktywizacja młodzieży:** działania zwiększające podmiotowość dzieci i młodzieży – inicjatywy angażujące je w jak największym stopniu, od etapu organizacji po realizację.
- **Muzyka i koncerty:** organizacja koncertów muzyki jazzowej, hip-hopowej, elektronicznej, poważnej i dawnej. W ankiecie największa grupa mieszkańców wskazała, że chciałaby wziąć udział właśnie w koncertach plenerowych i festynach.
- **Teatr:** przeglądy, warsztaty, zajęcia oraz występy teatralne.
- **Edukacja artystyczna:** warsztaty artystyczne i rękodzielnicze – to druga po koncertach plenerowych i festynach kategoria działań, w których mieszkańcy chcieliby wziąć udział.
- **Taniec i śpiew:** zajęcia, występy, konkursy taneczne oraz zajęcia wokalne.
- **Literatura:** spotkania literackie, klub książki, klub dyskusyjny.
- **Kulinaria:** warsztaty kulinarne.
- **Aktywność w terenie:** gry terenowe, miejskie biegi, rajdy rowerowe.
- **Działania społeczne:** zbiórki dla zwierząt, działania charytatywne.
- **Ruch i zdrowie:** zajęcia z samoobrony, joga, fitness oraz gimnastyka korekcyjna.
- **Spotkania autorskie:** spotkania z ciekawymi ludźmi – artystami, podróżnikami.
- **Turystyka:** wyjazdy integracyjne (wskazywane szczególnie przez seniorów).

Rekomendacje do Regulaminu naboru Inicjatyw Lokalnych

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy lokalnej można określić najważniejsze kierunki rozwijania aktywności kulturalnej w Kobyłce. W odniesieniu do planowanego naboru pomysłów na inicjatywy lokalne, szczególnie cenne będą działania o następujących cechach:

1. **Inicjatywy realizowane w plenerze** – w miejscach o istotnych walorach przyrodniczo-kulturowych, a jednocześnie popularnych wśród mieszkanki i mieszkańców Kobyłki (szczególnie na placu 15 Sierpnia). Uczestnicy diagnozy wielokrotnie wskazywali na potrzebę rozbudowania oferty wydarzeń na świeżym powietrzu (występy muzyczne, prezentacje talentów, zawody sportowe).

2. **Inicjatywy stwarzające okazję do bycia razem** – nawiązywania nowych znajomości, przebywania z innymi osobami w niezobowiązującej atmosferze oraz szeroko pojętej integracji mieszkańek i mieszkańców.
3. **Inicjatywy młodzieżowe** – zgłaszane i/lub realizowane przez młodzież oraz zakładające jej aktywne zaangażowanie. Rekomendacja ta wynika z potrzeby tworzenia w lokalnym otoczeniu jak najlepszych warunków do rozwoju społecznego, twórczego i osobistego młodych ludzi. Kultura może być dla nich efektywnym narzędziem budowania poczucia sprawczości. Jednocześnie, ze względu na brak w Kobyłce szkół ponadpodstawowych, tym bardziej istotne jest budowanie więzi młodych ludzi z miastem.
4. **Działania tematyczne** – realizacja pokazów filmowych, warsztatów kulinarnych czy spotkań z ciekawymi osobami i ekspertami, które będą poświęcone np. kulturze wybranego kraju, regionu lub konkretnej książce.

Ważna uwaga końcowa: Niezależnie od formy działania czy dziedziny, kluczowe przy realizacji inicjatyw lokalnych jest efektywne wykorzystanie istniejących zasobów Kobyłki – zarówno infrastruktury i miejsc, jak i potencjału ludzkiego (lokalnych twórców, aktywistów i pasjonatów).